

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/366191583>

"Negatif Salımlara Çok Ciddi Ağırlık Verilmeli"

Article · October 2022

CITATIONS

0

READS

3

1 author:

Murat Türkeş

Bogazici University Center for Climate Change and Policy Studies

237 PUBLICATIONS 6,869 CITATIONS

[SEE PROFILE](#)

Some of the authors of this publication are also working on these related projects:

Çanakkale Durum Raporu ve Kaz Dağı Çalışmaları [View project](#)

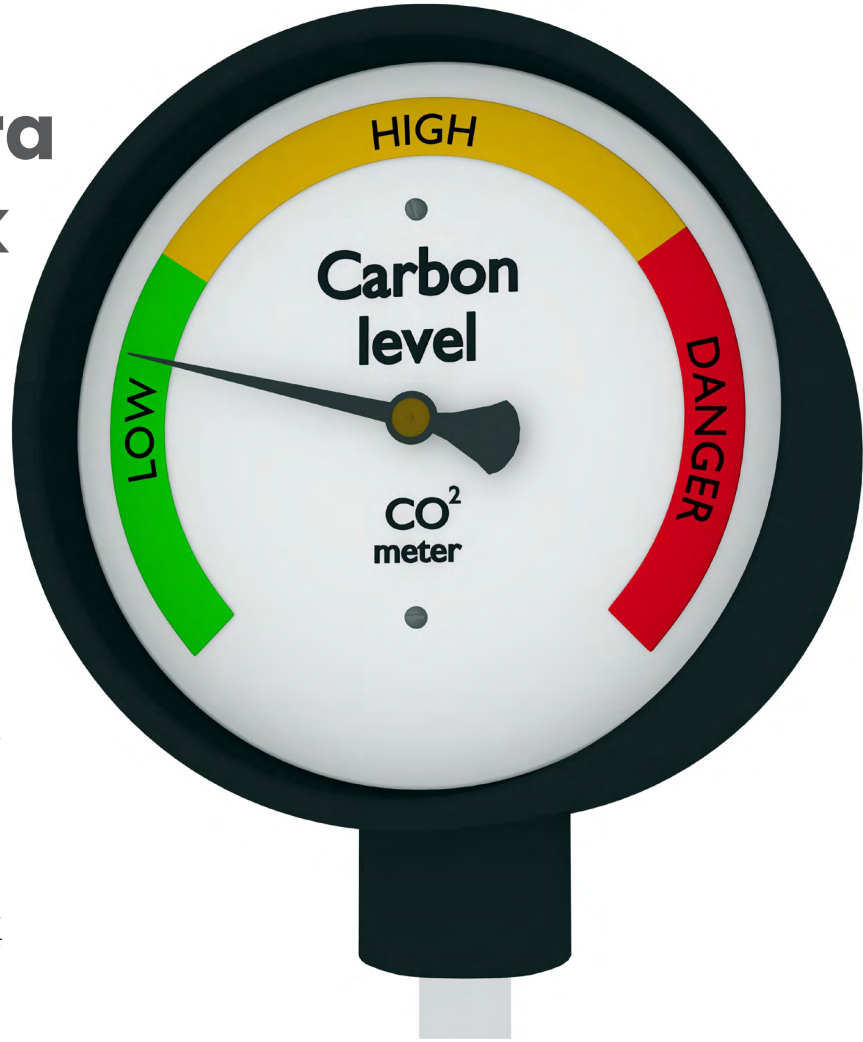
Enhancing Required Joint Efforts on Climate Action Project [View project](#)

“Negatif Salımlara Çok Ciddi Ağırlık Verilmeli”

Prof. Dr. Murat Türkeş, Boğaziçi Üniversitesi İklim Değişikliği ve Politikaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetim Kurulu ve TEMA Vakfı Bilim Kurulu Üyesi

Türkiye'nin ağırlıklı olarak negatif salımlar kısmına çalışması gerektiğini düşünüyorum. Negatif salımlar birçok insanın düşündüğü gibi yalnızca ormanların tuttuklarıyla yeterli olmuyor çünkü biliyorsunuz ki fazlamız var. Sektörlerde, fosil yakıtları terk etmenin ve yenilenebilir enerji ikamesinin dışında sağlanacak her çeşit ekonomik ve teknolojik dönüşüm, negatif salımlar konusunda büyük önem arz ediyor. Atmosferden doğal karbon döngüsü süreçleri yoluyla gerçekleşecek olan giderilmeye-uzaklaştırılmaya ek olarak başta ormancılık, tarım, atık yönetimi gibi çeşitli sektörlerde planlı etkinliklerle seragazlarının atmosferden uzaklaştırılması, yani yeryüzünde yeniden tutulması negatif salımlar olarak adlandırılıyor. Var olanlar yetmediği için ek olarak insan etkinlikleriyle atmosferden karbondioksiti daha çeşitli yollarla uzaklaştırabiliriz: Ağaçlandırma, ormanlaştırma, yeniden ağaçlandırma, yeniden ormanlaştırma, sürdürülebilir tarım yönetimi, biyokömür ve okyanusların-denizlerin alkalileştirilmesi.

Yanı sıra mutlak azaltım hedefi, yani net sıfır üzerinden gidildiği için 2030 yılına kadar %35 düzeyini ciddi bir azalış olarak görüyorum. Burada geçen %35 ifadesine karşı değilim ancak açıkçası 2030 tarihi bana göre biraz erken bir tarih. Türkiye'nin Paris Anlaşması'ndaki altı yıllık gecikmesini ve 2053 net sıfır hedefini de dikkate alırsam gönlümden değil, iklimden geçen 2035'e kadar %45'e varan bir seragazi azaltımı. Çok daha anlamlı ve daha yapılabilir görü-

nüyor, çünkü 2030 çok yakın bir tarih. Türkiye, biraz gecikmeli ilerliyor ve henüz yasal hazırlıkları sürüyor. Üstelik 2022'yi bitiriyoruz. Türkiye'de STK'ların 2030'a kadar %35'lik mutlak karbondioksit eşdeğer salımlarında mutlak bir azaltım yapma hedefine dönecek olursak başta enerji sektörü olmak üzere tüm sektörlerde fosil yakıt kullanımının terk edilmesi gerekiyor. Güneş ve rüzgar enerjisinin birincil enerji içindeki payının hızla artırılması çok önemli. Enerjide, ulaşımda, sanayide, tarımda, hizmet sektöründe, atıkta, kentlerde ve konutlarda yenilenebilir kökenli elektrik enerjisi kullanımı olmak zorunda. Ve öncelikle bizim çok hızlı bir şekilde, enerjide fosil yakıt kullanımını terk etmemiz gerekiyor. Bunun için de hızlıca, 2030'a kadar termik santralleri devreden çıkarılmamız. Termik santraller devreden çıkarıldıktan sonra bir açık yaşanmaması ve sıkıntıya girilmemesi için onların ürettiklerinin yerine rüzgar ve güneş enerjisine daha fazla öncelik vermek lazım. Bu konuda özellikle daha küçük işletmelerin, hatta

tek tek evlerin kendi ürettiklerinin fazlasını satabilecekleri bir düzenlemeye ağırlık verilmesi gerekiyor. Bütün sektörlerde ilk adım bu olmalı.

Fosil yakıt kullanımını terk etmek, yenilenebilir kökenli elektrik enerjisinin yaygın kullanımını sağlamak dönüşümün altyapısını oluşturacak. Elektrik enerjisini yaygın kullanmak için de bütün dünyada olduğu ve Uluslararası Enerji Ajansı'nın belirttiği gibi ciddi bir ekonomik ve teknolojik dönüşüm gerekiyor. Elektrikli araçlar, piller, bataryalar çok daha yaygın, ucuz ve kolay ulaşılır olmalı. Özel sektör çok ciddi yatırımlar yapmalı. Bunlar yapılabilsen sivil toplumun önerdiği hedef de tutturulmayacak bir hedef değil. Öncelikle İklim Yasası'nın çıkarılması gerekiyor. Kamu bu adımları atarken tek başına kalmamalı. Sanayiden

tutun enerjiye ve ulaştırmaya kadar genel olarak iş dünyası yasal yükümlülüğü paylaşmak durumunda. Başta büyükşehir belediyeleri, yerel yönetimler, su birlikleri, tarım birlikleri, üretici birlikleri de destek olmalı.

Ancak, daha iyi bir planlama ile zamanı göz önünde bulundurarak ve birtakım palyatif çözümlerin olma olasılığını da dikkate alarak 2035'e kadar %45'lik mutlak emisyon azaltımını öngörüldüm. Ve negatif salımlar konusuna da çok ciddi ağırlık verdim. Hemen şimdi, ağaçlandırma bayramı olarak değil; hesaplanabilir, hesap verilebilir, ölçülebilir, ciddi metriklerle gözden geçirilebilir bir negatif salımlar mücadelesinin net sıfır salımları destekleyecek şekilde sürdürülmesini isterdim.

“Türkiye Termik Santralleri ve Akkuyu’yu Kapatarak da Elektrik İhtiyacını Karşılatabilir”

Prof. Dr. Sevil Acar, Boğaziçi Üniversitesi

Türkiye'nin 2030'a kadar en az %35 mutlak emisyon azaltım hedefi gerçekçi ve gerekli, aksi halde 2053'te “net sıfır” hedefine erişmek imkansız hale gelecek. Bunun için kömürden aşamalı çıkış ve bu çıkıştan etkilenecek kesimlerin refah kayıplarını önlemek, karbonsuz ekonomiye geçiş adil kılmak elzem. Bilimsel çalışmalar kömürden çıkışın Türkiye için 2030-2035 döneminde mümkün olabileceğini kanıtıyor. Örneğin geçen yıl yayımlanan “Karbon Nötr Türkiye Yolunda İlk Adım: Kömürden Çıkış 2030” raporu da gösteriyor ki Türkiye 2030 yılı itibarıyla kömür santrallerini ve yapımı süren Akkuyu Nükleer Santralini çalıştırmadan kapatarak elektrik ihtiyacını karşılamada bir sorunla karşılaşmadan seragazi emisyonlarını azaltabilir.

